

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

9 клас

2021-2022 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. До обов'язкових ознак держави слід віднести:

а) наявність Збройних Сил; б) наявність державної мови; в) наявність конституції; г) наявність права.

2. Взаємодія правових норм та взаємне доповнення одних норм іншими характеризує таку ознаку права як:

а) системність права; б) формальна визначеність права; в) загальність права; г) загальнообов'язковість права.

3. Інститутом цивільного права є:

а) інститут власності; б) інститут необхідної оборони; в) інститут усиновлення; г) інститут парламентаризму.

4. До юридичних вчинків як до різновиду юридичних фактів слід віднести:

а) укладення договору; б) скоєння правопорушення; в) написання художнього твору.
г) видання адміністративного акту;

5. Тринадцятирічний Антон викрав із будинку свого однокласника золотих речей на суму 10 170 гривень. Його діяння слід кваліфікувати як:

а) правопорушення; б) об'єктивно протиправну поведінку; в) зловживання правом; г) злочин.

6. Предметом правового регулювання є:

а) суспільні відносини; б) норми права; в) система права; г) фізичні та юридичні особи.

7. Яка з названих ознак держави є її політико - правовою властивістю:

а) наявність норм права; б) публічний характер влади;
в) наявність системи податків; г) суверенітет

8. Оберіть правильне твердження:

а) набуття громадянства за територіальним походженням є особливим різновидом набуття громадянства через прийняття до громадянства;

б) втрата громадянства є особливим різновидом позбавлення громадянства;

в) спрощений порядок прийняття до громадянства України встановлено для осіб, прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України;

г) вихід із громадянства є особливим різновидом втрати громадянства.

9. До умов правомірності застосування необхідної оборони слід віднести:

а) заподіяна шкода має бути меншою ніж відвернута;

б) заподіяння шкоди здійснюється третім особам;

в) шкода не може бути усунута іншим способом, окрім як заподіянням шкоди посягаючому;

г) заподіяння шкоди може здійснюватися тільки посягаючому.

10. Верховна Рада України є:

а) вищим законодавчим органом України; б) вищим представницьким органом України;

в) провідним законодавчим органом України; г) єдиним представницьким органом України.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Гіпотеза. 2. Конституція. 3. Корпоративні норми. 4. Форма територіального устрою. 5. Юридичні факти.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Республікою та монархією. 2. Набуттям громадянства через прийняття до громадянства та набуттям громадянства через поновлення у громадянстві. 3. Нормативним актом та нормативним договором.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між державним органом, який бере участь у вирішенні питань громадянства та його компетенцією:

1) Президент України; 2) Комісія при Президентові України з питань громадянства; 3) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства; 4) Міністерство закордонних справ України дипломатичні представництва та консульські установи України.

а) встановлення належності до громадянства України; б) визначення порядку оскарження рішень щодо відмови у прийнятті до громадянства; в) визначення порядку провадження за заявами і поданнями з питань громадянства та виконання прийнятих рішень; г) розгляд заяв про прийняття до громадянства України, вихід з громадянства України та подання про втрату громадянства України; д) прийняття заяви разом з необхідними документами щодо прийняття до громадянства України осіб, які мають визначні заслуги перед Україною, і осіб, прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України.

2. Визначте відповідність між формою державного устрою та її змістом:

1) унітарна держава; 2) федерація; 3) конфедерація; 4) імперія;

а) тимчасовий союз держав, які добровільно об'єдналися для досягнення певних спільних в політичній, економічній і військовій сферах; б) держава, яка характеризується цілковитою ідеологічною та економічною єдністю; в) складна держава, яка включає суверенну державу-метрополію і підвладні їй не суверенні держави-колонії; г) союзна держава, що складається з територій суб'єктів, які мають обмежений суверенітет; д) держава, що характеризується цілковитою політичною єдністю.

Завдання 5. Юридичні задачі (максимум 15 балів).

1. Визначте у кожній з нижченаведених ситуацій суб'єкт, об'єкт та зміст правовідносин:

Ситуація 1. Батько Роланда Андрій домовився із учителем хімії Антоном про те, що останній за обумовлену домовленістю плату буде проводити додаткові уроки із Роландом.

Ситуація 2. Під час сварки Олег зламав руку Петрові.

Ситуація 3. Меланія дала у борг Степанові строком на один місяць 2000 гривень.

2. Визначте у кожній із нижченаведених ситуацій обставину, через яку особу не можна притягнути до певного виду юридичної відповідальності. При цьому назвіть цей вид юридичної відповідальності.

Ситуація 1. Архітектор Самсоненко уклав договір на виконання робіт із громадянином Петриченком. За цим договором протягом одного місяця Самсоненко мав підготувати проект будинку і передати його замовнику, отримавши за це обумовлену домовленістю сторін винагороду. Однак за тиждень до спливу строку виконання замовлення Самсоненко захворів на ковід 19. Замовлення своєчасно виконано не було.

Ситуація 2. Мефодій спізнився на роботу у зв'язку з тим, що через пожежу, яка виникла у метро на тій станції, на якій він мав виходити з вагона, потяг не зупинився.

Ситуація 3. Василь працював сторожем в освітньому закладі. Вечером двоє невідомих підстергли Василя, коли він здійснював обхід шкільного подвір'я, і зненацька напали на нього. Вони прив'язали Василя до перил і винесли із школи чотири ноутбуки.

Завдання 6 (максимум 7 балів).

Назвіть не менш як сім ознак президентської республіки.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 65.

Час виконання – 3,5 год.

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

10 клас

2021-2022 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Різновидом типів виборів в Україні є:

- а) вибори Президента України та вибори народних депутатів України;
- б) вибори народних депутатів України та вибори міських, сільських та селищних голів;
- в) місцеві вибори та вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
- г) вибори депутатів обласних рад та вибори депутатів районних рад.

2. Спеціальна тимчасова слідча комісія створюється:

- а) протягом п'ятнадцяти днів з дня ініціювання імпічменту;
- б) протягом тридцяти днів з дня ініціювання імпічменту;
- в) протягом трьох днів з дня ініціювання імпічменту;
- г) протягом десяти днів з дня ініціювання імпічменту.

3. Який вид адміністративного стягнення може застосовуватися тільки як додаткове?

- а) оплатне вилучення; б) конфіскація предметів;
- в) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- г) позбавлення права керування транспортними засобами.

4. До юридичних осіб судом можуть бути застосовані такі заходи кримінально-правового характеру:

- а) штраф, конфіскація майна, ліквідація; б) попередження, штраф, конфіскація майна;
- в) штраф, конфіскація майна, зупинення діяльності; г) штраф, зупинення діяльності, ліквідація.

5. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через:

- а) 70 років після автора; б) 75 років після смерті автора;
- в) 65 років після смерті автора; г) 50 років після смерті автора.

6. Майнові права подружжя характеризуються тим, що:

- а) вони є підставою для виникнення особистих немайнових прав подружжя;
- б) вони регулюються виключно нормами сімейного права;
- в) деякі з них можуть належати тільки жінкам;
- г) вони регулюються переважно імперативними нормами.

7. Спільними ознаками для колективного та трудового договорів є те, що:

- а) обидва договори можуть укладатися тільки в письмовій формі;
- б) обидва договори передбачають наявність як нормативних умов, так і зобов'язальних;
- в) з приводу укладення, зміни і припинення обох договорів можуть виникати трудові спори, які вирішуються виключно в судовому порядку;
- г) у момент укладення обох договорів сторони є юридично рівними.

8. Оберіть правильне твердження:

- а) мета злочину значною мірою характеризує особу злочинця;
- б) мотив злочину може стосуватися як самої дії, так і її наслідків;
- в) мотив злочину визначає різновиди злочинних намірів;
- г) мотив злочину та мета злочину однаково характеризують вольовий процес.

9. Кваліфікуючою ознакою булінгу є:

- а) вчинення діяння групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення;
- б) вчинення діяння із застосуванням засобів електронних комунікацій;
- в) вчинення діяння в умовах стихійного лиха;
- г) вчинення діяння стосовно дитини – сироти.

10. Мають право на набуття громадянства України без засвідчення рівня володіння державною мовою:

- а) біженці;
- б) особи, які уклали шлюб з громадянином України;
- в) особи, які мають визначні заслуги перед людством;
- г) особи, прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Виборча квота. 2. Хуліганство. 3. Суспільно корисні роботи. 4. Індивідуальні трудові спори.
5. Національна поліція.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Виборами народних депутатів України та виборами депутатів обласної ради. 2. Скасуванням усиновлення та позбавленням батьківських прав. 3. Недієздатністю та неосудністю.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів):

1. Визначте відповідність між видом виборчої комісії та ознаками, що її характеризують:

1) Центральна виборча комісія; 2) окружна виборча комісія; 3) територіальна виборча комісія; 4) дільнична виборча комісія;

а) є постійно діючим органом, має статус юридичної особи, займається проведенням місцевих виборів; б) здійснює повноваження окружної виборчої комісії в закордонному окрузі загальнодержавних виборів, є постійно діючим органом, має статус юридичної особи; в) є тимчасовим органом, що утворюється на час підготовки та проведення як місцевих, так і загальнодержавних виборів, не має статусу юридичної особи; г) є тимчасовим органом, має статус юридичної особи, займається проведенням місцевих виборів; д) є тимчасовим органом, що утворюється на час підготовки та проведення загальнодержавних виборів, має статус юридичної особи.

2. Визначте відповідність між прикладами правових відносин та їх галузевою приналежністю і іншими ознаками:

1) Валерій подарував Ганні комп'ютер; 2) Дмитро викрав із магазину мотоцикл вартістю 3 тис. грн.; 3) Одарка і Золтан уклали шлюб; 4) Григорій був прийнятий на роботу охоронцем у школу;

а) цивільні, майнові, відносні, договірні, одноактні, регулятивні, односторонні; б) трудові, особисті немайнові, відносні, договірні, триваючі, регулятивні, двосторонні; в) цивільні, особисті немайнові, абсолютні, договірні, триваючі, регулятивні, односторонні; г) кримінальні і цивільні одночасно, немайнові у відносинах з державою і майнові у відносинах із суб'єктом, якому завдано майнової шкоди, абсолютні, позадоговірні, триваючі, охоронні, односторонні; д) сімейні, особисті немайнові, відносні, позадоговірні, триваючі, регулятивні, двосторонні.

Завдання 5. Задачі (максимум 13 балів).

Задача № 1.

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте нормами яких галузей права вони регулюються.

Ситуація 1. У сім'ю патронатного вихователя на два місяці було передано десятирічного Володимира.

Ситуація 2. Працівник комунального підприємства Воловик, виконуючи завдання керівництва підприємства, заподіяв майнову шкоду громадянину Петрецькому.

Ситуація 3. Василь їхав на мотоциклі вулицею. Несподівано із – за рогу вулиці виїхала вантажівка. Щоб уникнути лобового зіткнення Василь виїхав на тротуар і тяжко травмував Світлану.

Ситуація 4. Семен розпалив багаття у лісі. Через необережне поводження з вогнем він завдав шкоди держлісгоспу на 250 гривень.

Задача № 2

Працівник комбінату благоустрою Андрій за дорученням керівництва підприємства обрізав на вулиці гілки дерев, які обплутували проводи, по яких відбувалася передача електроенергії. Під час обрізання однієї з гілок через недбалість працівника було пошкоджено дах будинку громадянина Кравченка. Той поставив вимогу перед Андрієм щодо негайного відшкодування заподіяної майнової шкоди. Чи правомірно пред'явлена вимога? Свою відповідь обґрунтуйте.

Завдання 6 (максимум 9 балів)

Надайте перелік обставин, за настання яких виключається юридична відповідальність.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 65.

Час виконання – 3,5 год.

Завдання 2 – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

11 клас

2021-2022 н. р.

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Чергові та позачергові загальнодержавні вибори можуть проводитися одночасно із:

- а) всеукраїнським референдумом;
- б) іншими черговими чи позачерговими загальнодержавними виборами;
- в) місцевим референдумом;
- г) черговими місцевими виборами.

2. Максимальний строк, протягом якого тимчасова слідча комісія Верховної Ради України має завершити свою роботу становить:

- а) три місяці; б) шість місяців; в) чотири місяці; г) п'ять місяців.

3. Згідно норм Конвенції про права дитини держави – учасниці визнають право дитини на відпочинок і дозвілля, право брати участь в іграх і розважальних заходах, що відповідають її віку. Такі права дитини можна віднести до:

- а) економічних та соціальних; б) економічних та культурних; в) соціальних та культурних;
- г) культурних та особистих.

4. Особа, яка здійснює діяльність, що є джерелом підвищеної небезпеки, відповідає за завдану шкоду, якщо вона не доведе, що шкоди було завдано внаслідок:

- а) крайньої необхідності або самозахисту; б) з вини недієздатної особи або умислу опікуна;
- в) непереборної сили або умислу потерпілого; г) взаємодії джерел підвищеної небезпеки.

5. У який спосіб здійснюється поділ неподільних речей, що є об'єктами права спільної сумісної власності подружжя?

- а) присуджуються одному з подружжя; б) діляться між ними в натурі;
- в) присуджуються тому з подружжя, хто їх використовував;
- г) вилучаються судом з переліку об'єктів права спільної власності подружжя.

6. При шестиденному робочому тижні тривалість щоденної роботи при тижневій нормі 40 годин не може перевищувати:

- а) 4 годин; б) 6 годин; в) 8 годин; г) 7 годин;

7. Строк користування земельною ділянкою державної чи комунальної власності для сільськогосподарських потреб або забудови не може перевищувати:

- а) 15 років; б) 25 років; в) 30 років; г) 50 років.

8. Комісія по трудових спорах обирається загальними зборами (конференцією) трудового колективу підприємства, установи, організації з числом працюючих не менш як:

- а) 5 чоловік; б) 10 чоловік; в) 15 чоловік; г) 20 чоловік.

9. Не є типовими ознаками булінгу:

- а) вчинення жертвою булінгу діянь, які б провокували кривдника на вчинення булінгу;
- б) наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- в) дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого;
- г) систематичність (повторюваність) діяння.

10. За порушення закону щодо функціонування і застосування української мови як державної винних осіб може бути притягнуто до відповідальності:

- а) політичної; б) конституційної; в) адміністративної; г) кримінальної.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Право земельного сервітуту. 2. Податок. 3. Усиновлення. 4. Конфедерація. 5. Зобов'язання.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Виборами сільських голів та виборами Президента України. 2. Спадкуванням за законом та за заповітом. 3. Припиненням трудового договору за угодою сторін та за бажанням працівника.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між суб'єктом виборчого процесу та рисами, що його характеризують:

1) виборець; 2) партія, яка висунула кандидатів на відповідних виборах; 3) кандидат, зареєстрований для участі у відповідних виборах; 4) офіційний спостерігач від кандидата чи партії;

- а) наділяється активним виборчим правом; б) організовує проведення голосування; в) має право здійснювати фото -, відеозйомку та аудіозапис без порушення при цьому таємниці голосування виборців; г) бере участь у формуванні виборчих комісій; д) є носієм пасивного виборчого права.

2. Визначте відповідність між спільними (відмінними) ознаками винагороди за працю за трудовим договором та оплати за працю за цивільним договором:

1) спільна ознака щодо розміру винагороди (оплати); 2) спільна ознака щодо того, за що виплачується винагорода; 3) відмінна ознака щодо розміру винагороди; 4) відмінна ознака щодо наявності державної гарантії стосовно винагороди (оплати) за працю;

а) законодавчо встановлюється мінімальний розмір грошової винагороди за виконану роботу; б) залежить від кількості і якості виконаної роботи; в) законодавчо встановлюється максимальний розмір грошової винагороди за виконану роботу; г) може залежати від рівня кваліфікації особи, яка виконує роботу; д) за виконану роботу.

Завдання 5. Задачі 5 (максимум 12 балів).

Задача № 1

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте два види юридичної відповідальності, до якої може бути притягнуто особу за вчинене нею правопорушення:

Ситуація 1. З вини керівника гімназії в освітньому закладі мали місце грубі порушення правил пожежної безпеки.

Ситуація 2. Токар Василь через недбалість зламав робочий інструмент, виготовлений з алмазу.

Ситуація 3. Матвій підпалив автомобіль коханцю своєї дружини.

Ситуація 4. Михайло, керуючи рухом власного автомобіля, порушив Правила дорожнього руху заподіявши при цьому шкоду автомобілю Петра.

Задача № 2.

Степан та Камілла розірвали шлюб у 2015 році. Їхній тринадцятирічний син Георгій став проживати з матір'ю, а його батько виїхав на постійне місце проживання у місто, яке було розташоване за 46 кілометрів від того населеного пункту, у якому мешкав його син. Степан регулярно виплачував аліменти на утримання сина. У червні 2017 року п'ятнадцятирічного Георгія було прийнято на роботу у магазин прибиральником на час літніх канікул. Згоду на прийом на роботу дала його мати. Через місяць Степан дізнався про те, що його син працює замість того, щоб належним чином готуватися до вступу у коледж. Батько юнака вважав, що трудовий договір із Степаном має бути розірвано, оскільки подальше продовження роботи може призвести до того, що юнак не складе вступні іспити до коледжу. Всупереч волі Камілли та Георгія Степан поставив вимогу перед роботодавцем про розірвання договору. Роботодавець з'ясувавши, що Камілла заперечує проти розірвання договору, відмовив Степану. При цьому роботодавець послався на Каміллу, яка повідомила йому про те, що батько не приймає ніякої участі у вихованні сина, з моменту припинення шлюбу. Вирішіть спір.

Завдання 6. (максимум 10 балів)

Надайте повний перелік основних та змішаних кримінальних покарань.

Час виконання – 3,5 год.